

Wandel & Ontdek Smallingerland

Ontdek de geschiedenis, cultuur en verborgen plekjes van Drachten en omliggende dorpen.

SPORTBEDRIJF
DRACHTEN

Leuk dat je meedoet!

Gedurende de hele meivakantie 2026 nodigen wij je uit om actief Drachten en omstreken te ontdekken tijdens Wandel & Ontdek Smallingerland! Maar ook daarna kun je natuurlijk nog heerlijk genieten van de wandelroutes en weetjes in dit boekje.

Of je nu kiest voor de route van 5 km of de langere van 10 km, je wandelt op eigen tempo wanneer het jou uitkomt. In dit boekje vind je QR-codes die de routes aangeven in Google Maps en daarnaast vind je allerlei leuke en interessante weetjes over Smallingerland die je langs de verschillende routes kunt vinden.

Dus trek je wandelschoenen aan, pak je telefoon voor de QR-codes en ontdek Drachten op een nieuwe, gezonde manier.

Veel wandelplezier!

Team Sportbedrijf Drachten

Routes op je mobiel

De routes op je mobiel? Dat kan heel makkelijk door de betreffende QR-code te scannen. De route opent dan automatisch in Google Maps.

Samen lopen?

Sluit je aan bij Douwe; hij loopt de 10 km routes op de volgende momenten (start 10.00 uur)

- **Dinsdag 28 april:** start bij Zwemcentrum De Welle
- **Woensdag 29 april:** start bij parkeerplaats strandje Smalle Ee
- **Donderdag 30 april:** start bij parkeerplaats sportcomplex Douwekamp, Opeinde
- **Vrijdag 31 april:** start bij Van der Valk Hotel Drachten

Zin in koffie of lunch onderweg?

Zin in een kopje koffie voor of na het wandelen of een lekkere wandellunch? De routes zijn zo uitgestippeld dat er altijd een gezellig plekje in de buurt is voor koffie!

Horeca Zwemcentrum De Welle

Dagelijks geopend voor koffie en lunch

Restaurant Van der Valk Drachten

20% korting van 25 april t/m 10 mei op vertoon van bon in boekje

Horeca Hopper Café, De Lawei

Woensdag t/m zondag - 10.00 - 23.00 uur. In het Hopper restaurant verzorgen ze een **Wandellunch**:

een combi van drinken met een broodje tegen een gereduceerd tarief op vertoon van het deelnameboekje!

Route "De Welle" (5 km)

Startlocatie

Zwemcentrum De Welle
Sportlaan 8a, Drachten

Of klik op de code

De route op je mobiel? Scan de QR code en open in Google Maps

Route "De Welle" (10 km)

Startlocatie

Zwemcentrum De Welle
Sportlaan 8a, Drachten

Of klik op de code

De route op je mobiel? Scan de QR code en open in Google Maps

Zwemcentrum De Welle

Zwemcentrum De Welle is al meer dan een halve eeuw een begrip in de regio. Wist je dat er dagelijks zo'n 1.000 mensen gebruikmaken van het zwembad? Het oorspronkelijke bad opende al in 1961 en groeide uit van een openluchtzwembad tot een veelzijdig zwemsportcentrum. In 2025

werd een volledig nieuw, duurzaam complex geopend aan de Sportlaan. Dit moderne zwembad is gasloos en beschikt over onder andere een 50-meter wedstrijdabad, recreatiebaden en faciliteiten voor zowel breedte- als topsport. Je kunt er zelfs terecht voor zumba, boksen en paaldansen in het water!

Stad of dorp?

Drachten is in de 17e eeuw ontstaan door het samenvoegen van de dorpjes Noorder-Dragten en Zuider-Dragten.

Drachten heeft nooit stadsrechten gehad en behoort daarom niet tot de Friese elf steden (in Friesland wordt voor dit soort plaatsen ook wel de term vlek/vlekkie gehanteerd). Naar moderne begrippen (grootte, werkgelegenheid, openbare voorzieningen) kan Drachten echter

wel een stad genoemd worden. De lokale media zijn het hier niet altijd eens en blijven het soms vanwege het ontbreken van stadsrechten een dorp noemen. In 2015 werd zelfs nagevraagd bij het ministerie van Binnenlandse Zaken of Drachten zich inderdaad een stad mag noemen. Beide antwoorden (dorp of stad) kunnen dus als goed worden gerekend!

Kunstwerk langs de A7

Kapkar / A7-29 X FT is een bijzonder kunstwerk met een bijzondere naam. Waarschijnlijk is dat niemand deze naam helemaal in één keer correct kan uitspreken. Dit kunstwerk staat langs de A7 nabij Drachten. Je ziet dit kunstwerk staan als je Drachten bijna binnenrijdt met de auto, fiets

of lopend. Het kunstwerk is gemaakt door Frank Havermans. Dit werk kan op meerdere manieren geïnterpreteerd worden. Het kunstwerk verwijst naar een portaalkraan van een scheepswerf. Ook beweegt de bovenkant van het kunstwerk langzaam. Dit zie je misschien niet direct maar als je lang genoeg kijkt zie je dat het beweegt.

De A7

De A7 (Nederlandse autosnelweg) is ongeveer 241 kilometer lang en loopt van Zaandam via onder andere Drachten en Groningen tot aan de Duitse grens. De weg maakt deel uit van de Europese E22 en vormt een belangrijke noordelijke verkeersader voor zowel personen- als goederenvervoer.

Zuiderend

In de loop der jaren heeft het Zuiderend verschillende transformaties ondergaan. Waar vroeger de Zuiderdwarsvaart langs deze weg liep, werd deze waterweg in 1965 gedempt, waardoor het gebied een andere invulling kreeg. Tegenwoordig herinnert een herinneringsbord langs het Zuiderend aan deze historische waterloop.

Het Witte Huis

Hotel Restaurant Het Witte Huis is een karakteristiek hotel-restaurant in een gebouw uit 1793 op landgoed Olterterp. Het is een populaire plek om te overnachten, te eten of op het terras te genieten, en vormt bovendien een ideaal startpunt voor wandelingen, zoals het Van Boelensommetje door Park Olterterp.

De 'Vergeten Ramp' in Drachten

Aan Het Zuid herinnert een monument aan de 'Vergeten Ramp' van 3 februari 1945, toen een tram met dwangarbeiders werd beschoten. Bij dit tragische incident kwamen zeven Stadgers om het leven. Het monument brengt deze lang onderbelichte gebeurtenis opnieuw onder de aandacht en eert de slachtoffers. Linksonder op het bord zie je de namen van de omgekomen arbeiders.

Het eerste deel van dit kloostergebouw verrees in 1936 als nieuw onderkomen voor de nonnen van de orde der Ongeschoeide Karmelietessen. Het in 1950 en 1956 uitgebreide klooster is gebouwd naar een ontwerp van de Leeuwarder architect A. Witteveen. Het uit vier vleugels samengestelde gebouw omsluit een binnenhof en heeft aan de westzijde een door muren omgeven kloostertuin met begraafplaats. In 1993 verlieten de laatste Karmelietessen het klooster, dat sindsdien een andere functie heeft, maar zowel in- als uitwendig intact is gebleven.

Karmelklooster

Het klooster wat je hier ziet heet het Karmelklooster en werd in 1935 gesticht door de karmelitessen (de 'orde zonder schoenen'). Het is het enige authentieke kloostergebouw in Friesland. Het complex groeide in fases tussen 1936 en 1955, maar vormt dankzij het oorspronkelijke ontwerp van architect A. Witteveen één geheel. Na het vertrek van de laatste zusters in 1993 kreeg het gebouw een nieuwe functie als

congreslocatie. Momenteel wordt het verbouwd tot een zorginstelling.

Het Karmelklooster is één van de drie officiële trouwlocaties in de gemeente Smallingerland in Friesland. Het is een gebouw met een verrassende intieme atmosfeer. Het Karmelklooster biedt de mogelijkheid om een burgerlijk en/of kerkelijk huwelijk te verbinden met een receptie, diner of feest.

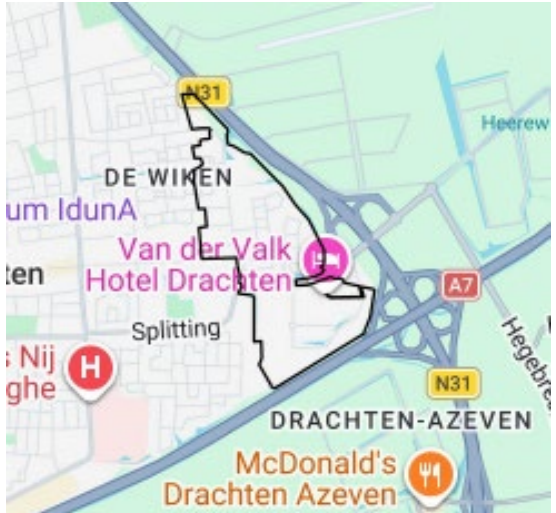
Route "Van der Valk" (5 km)

Startlocatie

Van der Valk Drachten
Lavendelheide 4, Drachten

Of klik op
de code

De route op je mobiel? Scan de QR code en open in Google Maps

Route "Van der Valk" (10 km)

Startlocatie

Van der Valk Drachten
Lavendelheide 4, Drachten

Of klik op
de code

De route op je mobiel? Scan de QR code en open in Google Maps

20% kassakorting
op de gehele
restaurantbon

Alleen geldig van 25 april t/m 10 mei
op vertoon van deze kortingscoupon

VAN DER VALK
HOTEL DRACHTEN

Van der Valk

Van der Valk is al generaties lang een familiebedrijf dat begon bij Martinus van der Valk en inmiddels wereldwijd is uitgegroeid. Waarom de Toekan? Het is een van de meest gestelde vragen aan de familie Van der Valk: waarom hebben jullie een toekan op je dak en geen valk? Het antwoord is te vinden in de aankoop van vogelpark Avifauna. De familie was op zoek naar een symbool voor de hele

familie. Zo net na de oorlog hadden veel mensen nog nare herinneringen aan de roofvogelsymboliek die door de nazi's werd gebruikt. Zoals Gerrit van der Valk zei: "Als een valk slaapt is 't niks en gaat hij op roof uit, dan is het net een adelaar. Een toekan is een mooie, grote, tropische vogel, een vrolijk beest, een gezellig beest, dat past veel beter bij ons".

Kantorenpark Drachten

Hier vind je het Kantorenpark Drachten, waar kantoorruimtes en kantoorvilla's zijn gevestigd in een moderne en duurzame werkomgeving. De gebouwen zijn energiezuinig, vaak gasloos en voorzien van zonnepanelen. Opvallend is dat je hier werkt op locaties met namen als Lavendelheide en Kraaiheide, straatnamen die aansluiten bij het

heidethema en zo een natuurlijke knipoog geven aan een zakelijke omgeving.

Vorig jaar hebben buurtsportcoaches van Sportbedrijf Drachten hier nog een tijd bootcamplessen gegeven op de parkeerplaats om zo kantoormedewerkers in beweging te brengen tijdens of na hun werkdag.

Krajicek Playground De Venen

De wijk de Venen heeft sinds kort een Krajicek Playground: een veilige, openbare sportplek waar kinderen en jongeren kunnen bewegen, spelen en elkaar ontmoeten. Zo'n playground is een speciaal ingerichte multicourt met voorzieningen zoals dempende tegels en ruimte voor verschillende sporten als basketbal en voetbal. Het concept is ontstaan vanuit het initiatief van voormalig toptennisser Richard Krajicek,

die met zijn foundation inzet op sport, kansengelijkheid en het stimuleren van buitenspelen in wijken.

De locatie aan De Stoeken 1 ligt naast scholen en een speeltuin, waardoor het een centrale plek in de wijk is. Via activiteiten van DR88VIBES en Sportbedrijf Drachten worden er wekelijks sport- en spelmomenten georganiseerd, zodat de playground een levendige ontmoetingsplek in de buurt blijft.

De Wiken

Aan de westkant van Drachten, vind je de wijk De Wiken. Deze wijk is ontstaan op voormalige landbouwgrond en uitgegroeid tot een rustige, groene woonwijk met een mix van oudere en nieuwere eengezinswoningen, speelruimtes, een actieve buurtvereniging en een Brede School waarbij veel te doen is.

De naam "De Wiken" verwijst naar de vele "wiken" (vaarten en sloten) zoals de Korte Wyk en Lange Wyk. Deze waterwegen werden in de 17e eeuw met de hand gegraven voor de afwatering van het hoogveen en het transport van turf naar het westen, en vormen zo de historische basis van de wijknaam.

De Kaden

De Kaden een bekende plek in het centrum, met de Noordkade en Zuidkade. Ooit groeide dit gebied in de 17e eeuw langs de Drachtstervaart, waar kooplieden zich vestigden en de karakteristieke bebouwing ontstond, die je nog steeds terugziet.

Tegenwoordig is het een drukke mix van winkels, horeca en uitgaan. Daarnaast is De Kaden kortgeleden deels afgesloten voor doorgaand verkeer vanaf bepaalde tijden, zodat het er rustiger en prettiger verblijven is, terwijl het gebied voor bezoekers nog steeds goed bereikbaar blijft.

Gemeentehuis

Het Gemeente Smallingerland gemeentehuis in Drachten is normaal gesproken dé plek waar inwoners terecht kunnen voor zaken zoals paspoorten, vergunningen en ondersteuning. Het gebouw vormt het bestuurlijke hart van de gemeente en speelt een belangrijke rol in het dagelijks leven van de inwoners.

Op dit moment wordt het gemeentehuis echter grondig verbouwd (van najaar 2025 tot begin 2027). Daarom zijn de gemeentelijke diensten tijdelijk verspreid over andere locaties, zoals het oude zwembad De Welle en voormalig basisschool de Sjalom. Zo blijft de dienstverlening gewoon doorgaan, terwijl er gewerkt wordt aan een toekomstbestendig gemeentehuis.

Route "Lawei" (5 km)

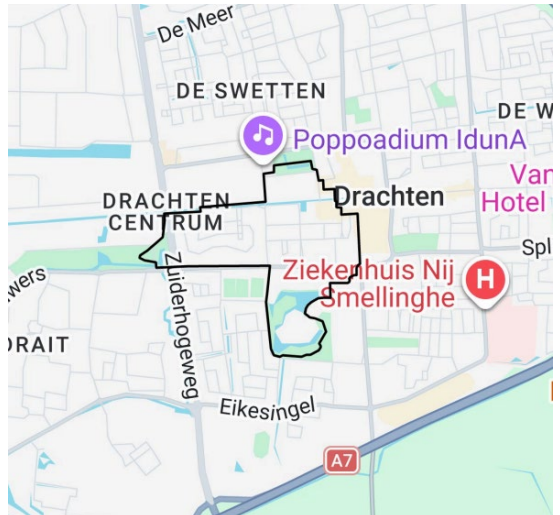
Startlocatie

De Lawei

Laweiplein 1, Drachten

Of klik op
de code

De route op je mobiel? Scan de QR code en open in Google Maps

Thalenspark

Wist je dat het Thalenspark, ontworpen in 1958 door Hein Otto, eerst bijna in verval raakte? Dankzij een actiegroep werd het park rond 2010 vernieuwd, met behoud van het oorspronkelijke

ontwerp. In 2018 kreeg het park officieel de status van rijksmonument als bijzonder voorbeeld uit de wederopbouwperiode.

VV Drachten

VV Drachten is opgericht in 1921 en is uitgegroeid van een kleine dorpsclub tot een vaste waarde in het noordelijke amateurvoetbal. De club

speelde tientallen jaren op het hoogste amateurniveau en draait nog steeds op sterke gemeenschapszin en vrijwilligers. In 2021 vierde VV Drachten zelfs haar 100-jarig jubileum!

Kiryat Onoplein

In 2025 is op het Kiryat Onoplein een nieuwe herdenkingsplek ingericht met zes oorlogsmonumenten. Dit omvat een algemeen oorlogsmonument voor alle door de oorlog omgekomen inwoners van Smallingerland, een Joods monument ter herinnering

aan uit Smallingerland weggevoerde en elders vermoorde Joden, het 'zigeunermonument' voor vermoorde Roma en Sinti uit Drachten, en het NTM-monument voor slachtoffers van de toenmalige Nederlandse Tramwegmaatschappij Smallingerland.

Route "Opeinde" (10 km)

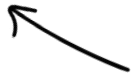
Startlocatie

Vanaf de brug

Kommisjeweï 121, Opeinde

Of klik op
de code

De route op je mobiel? Scan de QR code en open in Google Maps

Éen straat van Opeinde naar Nijega

Tijdens deze wandelroute loop je over de Kommisjeweï, een straat waar historie en dagelijks dorpsleven samenkomen. Je vindt er onder andere een kerk uit 1908 en karakteristieke

boerderijen, zoals de stelpboerderij Kommisjeweï 163 uit 1860.

Voetbal

In Opeinde zit de lokale voetbalvereniging O.N.T. (Opeinde,

Nijega, Tike), een belangrijk ontmoetingspunt voor sport en verenigingsleven in de regio.

De Tike

Het streekdorp De Tike ontstond in de 17e eeuw als vervenersnederzetting.

Dit houdt in dat het een woonplek is, die is ontstaan door en voor het winnen van turf uit het veen. Toen het hoogveen werd afgegraven, veranderde het landschap langzaam in vruchtbare

landbouwgrond. Al in die tijd begonnen pioniers de vrijgekomen grond te gebruiken als akkers.

Eén van de Friese meren: De Leijen

Het meer De Leijen is een ondiep natuur- en recreatiemeer van zo'n 300 hectare, ontstaan door vroegere veenaafgravingen. Het gebied rond het meer bestaat uit moeras en boezemland, en is daardoor een belangrijke plek voor vogels om te rusten en om voedsel te zoeken en verzamelen.

Een leuk en herkenbaar punt langs het meer is het strand bij Paviljoen De Leyen. Hier vind je een officiële zwemlocatie met strand en zonneweide, waar je in de zomer kunt ontspannen met uitzicht over het water. Ook is het een geliefde plek voor watersporten zoals suppen of windsurfen en voor natuurliefhebbers die het gebied vanaf het water of de oever willen verkennen.

Route "Boornbergum" (5 km)

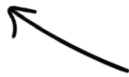
Startlocatie

Kruising

Westerbuorren 14, Boornbergum

Of klik op
de code

De route op je mobiel? Scan de QR code en open in Google Maps

Boornbergum werd groot door 'het bruine goud'

Boornbergum is een van de oudste dorpen van Smallingerland en lag ooit op een zandrug in het landschap, een soort natuurlijke 'heuvel' in het vlakke Friesland. De naam veranderde later naar Boornbergum, verwijzend naar de nabijgelegen rivier De Boorne.

Het dorp groeide vooral door de turfwinning, ook wel het "bruine goud" genoemd. In die tijd werden enorme hoeveelheden turf (klyn) uit het veen gehaald en via vaarten zoals de Boornbergumer Vaart vervoerd naar steden en fabrieken. Dankzij deze handel ontwikkelde Boornbergum zich tot een belangrijk dorp in de regio.

De Wilgen

De Wilgen ontwikkelde zich van een verspreid buurtschap tot dorp, en kreeg in 1955 officieel die status.

Tegenwoordig wandel je hier vooral

door een rustig dorp van zo'n 270 inwoners. Een groen gebied, met een geschiedenis die nog altijd onder je voeten ligt.

Route "Smalle Ee" (10 km)

Startlocatie

Kruising

Westerbuorren 14, Boornbergum

Of klik op
de code

De route op je mobiel? Scan de QR code en open in Google Maps

Strand Smalle Ee

Smalle Ee is het kleinste dorp van de gemeente Smallingerland en ligt ten westen van Drachten. Ondanks het kleine aantal inwoners staat het ook bekend om het Smeliester Sân: een zwemmeer met een strandje en afgebakend zwemwater. Het strandje

is een geliefde plek voor recreatie, met ruimte om te zwemmen, te spelen en te ontspannen. Daarnaast maken wandel- en fietsroutes en de ligging in de Friese boezem het tot een aantrekkelijke plek voor natuurliefhebbers en bezoekers die willen genieten van rust aan het water.

Oorsprong Smalle Ee

De plaats is ontstaan vanwege het klooster, dat waarschijnlijk al voor 1250 was gesticht langs de Smalle Ee. Het was in eerste instantie een dubbelklooster, waar zowel nonnen als monniken zaten. In 1392 was het alleen nog een nonnenklooster, waarvan de abt "Hera fan Smelne" werd genoemd (ook: Smalenne). Vanwege het klooster werd Smalle Ee de hoofdplaats en

naamgever van de grietenij. Nadat in 1580 de Reformatie in Friesland was doorgevoerd, werd het klooster op last van de Staten van Friesland opgeheven en werd Smalle Ee een onbeduidende plaats, die onder Boornbergum kwam te vallen. Vanaf eind 1922 zijn er onder leiding van Albert van Giffen opgravingen verricht in de terp van het klooster.

De Sanding

Deze wijk staat bekend om zijn ligging aan het water, met woningen die vaak beschikken over een eigen insteekhaven en directe toegang tot vaarwater. Hier komen wonen en waterrecreatie samen: bewoners

kunnen letterlijk vanaf hun huis het water op, terwijl de omgeving een rustige, groene uitstraling heeft met goede verbindingen naar Drachten en de rest van de regio.

De naam "Trisken"

De naam De Trisken verwijst naar braakliggende stukken land waar vroeger vee vrij kon rondlopen. Het gaat dus om een oude benaming die iets zegt over hoe het gebied ooit gebruikt werd in het agrarische

landschap. Zo'n "trisken" was dus geen intensief gebruikte akker, maar juist een open stuk land in het landschap dat tijdelijk of deels ongebruikt bleef en daardoor ideaal was om dieren te laten rondlopen.

Enthousiast geworden?

Neem contact op met onze buurtsportcoach

Dennis Zijlstra

06 - 82 42 69 44

d.zijlstra@sportbedrijfdrachten.nl

AV Impala Sportief Wandelen

 Maandag en woensdag van 09.30 - 10.30 uur

 Start locatie AV Impala, Sportlaan 1

 www.avimpala.nl

WIK Sportief Wandelen

 Heeft veel groepjes met verschillende niveaus en startlocaties

 www.wsv-wik.nl/nl/trainingen

Gezond Natuur Wandelen

 Woensdag van 10.00 - 11.00 uur

 Start locatie: Carré, de velden 1

 Opgave niet nodig. Gratis!

Wandelgroep de Swetten

 Woensdag van 10.30 – 11.15 uur

 Start locatie: De Utwyk, Oud Ambacht 116

 Opgave niet nodig. Gratis!

Wandelgroep Noord-Oost

 Maandag 19.30 – 20.30 uur

 Start locatie: Jumbo, Stationsweg 164

 Opgave niet nodig. Gratis!

Wandelgroep de Trisken

 Dinsdag & donderdag 10.30 – 11.30 uur

 Start locatie: De Skammel, Melkkelder 84

 Opgave niet nodig. Gratis!

Wandelgroep de Folgeren

 Vrijdag 09.30 – 10.30 uur

 Start locatie: OBS de Bolder, de Frisia 152

 Opgave niet nodig. Gratis!

adidas
BMW BERLIN-MARATHON
— COURSE —

— SIGHTS —

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

Wandel & Ontdek Smalingerland is een initiatief van

**SPORTBEDRIJF
DRACHTEN**

